

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮಗಳದು ಏನಾದರೂ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ಚೇಂಬರ್‌ಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲೂರು ಅನಂದ ರಾವ್.—ನಾವು ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಬಹಳ ತುರ್ತಾದ ವಿಷಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ೮-೧೦ ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ೨೪ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ರೂಲ್ ೩೧೨ ರ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಳಿಕೋಟಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಚುಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ನನಗೆ ಎಂಡಾರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಚುಕ್ಕೆಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ರೂಲ್ ೩೧೨ರ ಕೆಳಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ನನ್ನ ಚೇಂಬರ್‌ಗೆ ಬನ್ನಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೂಲ್ ೩೧೨ರ ಪ್ರಕಾರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವೇಕೆಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ವಿಷಯವಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಪೆರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾವದೋ ಒಂದು ಬಾಂಬೆ ಫಕ್ತ್ರಿ ನವರು ಕಳೆದ ೧೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಯಪ್ರಸೇಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹಾಗೂ ಯಾವರೀತಿಯ ಲೀಸ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಳೆ ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ?

ಶ್ರೀ ಯಾ. ಬಿ. ಬೋರ್ಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ರೂಲ್ ೩೧೨ರ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಕೂಡ ಹಳಿಯಾಳದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ನಾಯಕರನ್ನು ಹೊಡೆದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಒಂದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರೇ ಹೇಳಲಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಂಡುಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಚೇಂಬರ್‌ಗೆ ಬನ್ನಿ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಿಳಿದು ತಮಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

Budget Estimates for 1978-79

Demands for Grants

Demands No. 34 and 59 (Debate Continued)

MR. SPEAKER.— I request the Hon'ble Minister for Social Welfare to reply to the discussion on Demands 34 and 59.

† SRI L. G. HAVANUR (Minister for Law, Social Welfare and Backward Classes).—Sir, on the discussions that were introduced yesterday on the Demands concerning Administration of Justice, at the outset I should like to say that all those who spoke made certain suggestions for the improvement of the administration of Justice in

the State. However, I am happy to say that none of the hon. members could find any lacuna or deficiency on the part of the Government in dispensing justice to the people of Karnataka either through the High Court or the Lower Courts or inferior courts. What they have suggested is that some remedial measures should be taken by the Government and such measures suggested by the hon. Members relate to the constitution of a committee or commission of a permanent nature which would go into either the propriety of continuing the existing laws or introducing new Bills or for suggesting amendments to some of the existing laws. Of the many speakers, the Hon'ble the Leader of the Opposition Sri S. R. Bommai suggested that there should be a permanent committee or commission for suggesting periodical amendments to the State laws and also to the Central laws provided those laws come under the Concurrent List. It is a welcome suggestion and on behalf of the Government I can assure the House that we are seriously thinking of constituting a Law Commission at the State level which would go into all the laws and make recommendations for amending wherever necessary.

ಬಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರು.—ತಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಏಕೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ ?

ಬಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ತಮ್ಮ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಮಗಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮವರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಾವು ಎರಡನೆಯ ತಪ್ಪುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ರೋಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಪರ್ಮಿಟ್ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಂಥ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಗಳ್ಳೂರು ಆನಂದ ರಾವ್.—ಕನ್ನಡ ಬರದಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ತೊಂದರೆ ಏನು ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯವರು ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತಿದಾಗ ನನ್ನ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

SRI L. G. HAVANUR.—In particular, certain laws like the Criminal Procedure Code and the Civil Procedure Code provide for the production of the proceedings and on account of this there is bound to be some delay in the disposal of cases Sri Bommai has made a specific suggestion in regard to amendments to these two enactments and I shall see that appropriate amendments to these enactments are suggested by the Commission. The proposed Commission may also go into some other laws and suggest amendments to the State and Central laws coming within the Concurrent List.

Coming to the problem of court buildings and the quarters for the Presiding Officers of various courts in the mofussil areas and also for the staff, I would say that our Government has been providing adequate funds for the construction of court buildings throughout the State and also for the construction of residential quarters for the judicial officers and the staff. We have taken up these measures and on a phased programme and every year we have been making separate allotment for providing court buildings and residential quarters to the judicial officers and the staff. So, on this aspect Sri Bommai, Sri Nanaiah and Sri Nadagouda said that by providing residential quarters to the judicial officers we will be encouraging a tradition, rather a healthy tradition of keeping the judges aloof from social contacts because it has been always the traditional that the judges should be in isolation lest they should be accused of indulging in politics or taking a partisan attitude. Even so we have provided for reservation of certain vacant buildings to be allotted to the judicial officers in the mofussil areas.

One point which the hon'ble Member Sri Bommai made was not clear and that point related to the alleged non-coordination between the High Court and the Law Department. There is not even one instance where the Government did not co-operate with the High Court; nor is there any grievance of the High Court to that effect. There is no grievance from the members also that the High Court did not co-operate with us. I do not know in what respect and in what context the hon. member made such a criticism. I feel it does not require any reply or any further elaboration.

1-30 P. M.

Regarding furnishing of books to libraries and furniture periodically and almost every year we are making adequate grants for the development of libraries and purchase of new furniture. However, since every year we have been increasing the number of courts both at the District level and at Taluk level, it may take a little time for furnishing the newly established courts with libraries and furniture. If any court is finding inadequacy of funds or furniture, we shall definitely see that the necessary books are supplied and necessary furniture are also supplied.

Next comes the question of large number of vacancies existing in the cadre of Munsiffs and Magistrates. Sir, hitherto the practice of recruiting Munsiffs and Magistrates was through the method of direct selection being made by the Public Service Commission. The Public Service Commission called for applications from the law graduates and the response was very poor and the number of law graduates passing examination being still less, the vacancies could not be filled.

When we suggested to the High Court whether they were willing to make recruitment, provided the rules of recruitment were amended, the High Court gave consent. But the Public Service Commission which was invested with the power of recruitment was not willing to surrender that power in favour of the High Court. In the course of correspondence that ensued for consideration, it took a little time for us to suitably amend the rules of recruitment.

For the information of the House I should say that in the year 1977 when applications were called for by the Public Service Commission no doubt a large number of advocates took the examination but to the misfortune of the Government and the judiciary only 5 persons were able to pass the written examination. Appointment of those five persons is under consideration and soon they are likely to be appointed. Sir, to give an encouragement to the practising advocates and to attract a better talent we have amended the rules of recruitment in such a way that the moment a Munsiff or Magistrate is appointed he gets an enhanced pay of about Rs. 1,100 by giving him two increments at the initial stage itself. At the same time the Rules requiring qualifications and experience also has been amended by which an advocate who has put in practice of four years is made eligible to apply for the post and when the Public Service Commission and Government experienced that the insistence upon passing of the examination would not yield the desired results we have removed the written examination and advocates are to be selected only by viva voce test. The High Court was requested to constitute a Committee of three Judges and the Hon'ble Chief Justice constituted such a committee and I believe, from what appear in the papers were correct, the committee has already called for applications and the applications are being processed for calling the advocates for interview. In about two months time we will be able to fill all the vacancies which number about 70. There was some grievance from Sri C. M. Armugam and I should say that the grievance is justified when he brought to our notice that although the Chief Justice of the High Court was authorised to constitute a committee of three Justices for the purpose of recruiting Munsiffs there was no Scheduled Caste Judge on the Recruitment Committee. We believed in the good sense of the Chief Justice and we thought that a Scheduled Caste Judge would be appointed. However, in my private conversation with some of the Judges while amending the rules of recruitment, I took an assurance that so far as quota of reservation for Scheduled Castes and Scheduled Tribes and Backward Classes are concerned, they would strictly abide by the Government Order and that they would select the best among the Scheduled Castes, the best among the Scheduled Tribes and the best

among the backward classes and give adequate representation to all the classes. Since they have given me an assurance the hon. member Sri C. M. Armugham may not have any suspicion or doubt about the *bona fides* of the Judges in so far as their promise is concerned.

Sri S. R. Bommai raised another pertinent question relating to the writ petitions that are filed in the High Court since Land Tribunals do not provide for an appeal or revision to superior courts or other authorities. He stated that instead of allowing the parties to approach the High Court under Art. 226 some court or authority be invested with power of revision so that the litigant public may not have to rush straightaway to Bangalore the moment the tribunal decides a case. It is not a suggestion which has been made for the first time here on the floor of the House. Such suggestions were made even outside the legislature and the Government are taking into consideration such suggestions and take a decision whether to amend the present or existing system of not providing any appeal or revision or to continue the present system of preferring writ petitions in the High courts.

While considering these suggestions, the difficulty which the Government experienced was that even in the event of constituting some forum, either conferring revisional or appellate jurisdiction on such forum or authority, the writ jurisdiction under Articles 226 and 227 cannot be taken away. Parties who feel aggrieved by the revisional orders of such authorities or forums could as well come to the High Court under Article 226, and the impression that the hon. member might have entertained that by constituting such tribunals or authorities the litigation would be reduced or there will be quick disposal, is not correct. On the contrary, by creating one more forum or authority conferring on it the power of hearing appeals or revisions would only multiply the litigation and the intended relief cannot be extended to the litigant public. However, we are seriously thinking of amending the Land Reform Laws in other respects, and when we come to consider those amendments this aspect also could be kept in view.

Concerning the High Court strength, Sri S. R. Bommai suggested that the strength of the High Court be increased from what it is today, and Sriyuths C. M. Arumugham and S. S. Arakeri suggested that adequate representation to Scheduled Castes should be there in the High Court. Presently the strength of the High Court is 21, including the two newly sanctioned posts, and the number of post, filled is 16. We have got to fill 5 more posts and at that time if qualified advocates belonging to Scheduled Castes are available we

shall definitely try our best to see that recommendation from our side is sent to the Central Government and the Supreme Court, and I for one would believe that as is the Legislature a democratic institution which has representatives of sections of the people, representatives of communities and castes, the Judiciary should also be a representative institution in the sense that it should compose of people belonging to all castes. If the Judiciary does not, or is incapable of absorbing or giving representation to various sections that are present in our society, I would say that Judiciary cannot serve democracy, and our aim is to see that Judiciary also is democratised in this sense and with the same view we are really in search of qualified and competent advocates from minority communities like Muslims, Christians, Scheduled Castes and Scheduled Tribes and other backward communities. But the unfortunate thing is, since education was the monopoly of a few and with the spread of education some committees, the deprived communities, are now taking to education, the lower communities are producing for less than the number required for administration of the judiciary, we find short of adequate number of advocates to fill the posts not only in the lower judiciary but also in the higher judiciary like the High Court. If the hon. members have any person in their view who could fit in with the requirements of the Constitution, such names would definitely be considered by the High Court. I believe the hon. House is aware or has come to know the genuine feelings of the Government in seeing to it that the deprived communities will be absorbed in the Judiciary as well.

The next complaint of Sri S. R. Bommai was that Court Fee stamps of smaller denomination are not available in mofussil areas. Strictly speaking this does not come within the purview of my department. Even so, I assure the House that the required number of smaller denomination stamps would be sent to the mofussil areas to remove the difficulties the villagers are experiencing. ¶

The next is the suggestion made by hon. member Sri M. C. Nanaiah that the present court fee is very much higher compared perhaps with the rates that are prevailing in other States. But I should say that the rates of court fee in Karnataka are far less compared to the rates prevailing in other States, and since it is one of the very few resources for the Judiciary, I think the present rate of court fee does not require to be reduced; and if necessary, for the expansion of Courts in the rural areas or establishment of a larger number of Courts, we should find new resources and we will have to think of levying some taxes on other items for augmenting resources, the reason being that there is a demand by the Bombay and

Hyderabad-Karnataka areas for the establishment of a High Court Bench and when it comes to that we might have to impose some taxes.

Hon. member Sri M. C. Nanaiah also suggested that there should be exemption of court fee and stamp duty to the weaker sections.

We have already opened up two schemes for providing free legal aid and free legal assistance to the weaker sections; and in Bangalore we have opened about 5 legal clinics to render free legal assistance to the women, to industrial workers and children besides the weaker sections. It is not feasible and it is not proper to give exemption from payment of court fee and stamp duty to the weaker sections. Sri Nanaiah said that writ litigation has become a luxury litigation in the sense that under Articles 226 and 227 that opportunity is being availed of by the richer classes. It is a fact that this constitutional provision by which a right is given to all citizens to approach the High Court and the Supreme Court where there is violation of any legal right or fundamental right as the case may be is being availed of by the richer classes. The High Court being situated at such a remote place in Bangalore, a poor client from Bidar or Dharwar finds it rather difficult to spend hundreds of Rupees towards travelling expenses and for board and lodging in Bangalore. And to make justice available whether justice at the lower level or at the top level, to all people, I believe, and also to see that writ jurisdiction or writ litigation is not just a luxury litigation indulged by the richer classes. We would extend facilities to the weaker section in preferring writ petitions also. Here again I should say that legal advisors have been appointed by the government in the High Court and in the mofussal courts either to prosecute the writ petition or to defend. Therefore Mr. Speaker Sir, though earlier writ litigation was only availed of by the richer classes, we have seen to it that justice from the High Court is given to the weaker sections.

Sri Bommaiah and Sri Nanaiah also said that justice delayed is justice denied and for that purpose they said that the number of courts should be increased and some measures should be evolved by which the continuity of the proceeding in a particular court should be reduced. The delay in the disposal of cases is due to variety of factors and causes absence of adequate number of courts is no doubt one of the many causes and I also say of the many lawyers who indulge in taking adjournments, I am not complaining of lawyers who take adjournments on sufficient grounds, but there is a tendency with the lawyers to get adjournment of the cases on flimsy grounds or trivial grounds; that attitude has contributed to the delay in the disposal of cases. I do not stop at that; there is a tendency with some of the government

pleaders and also advocates, I use that expression in a broader and comprehensive sense to include public prosecutors and government advocates.

SRI M. G. GANGADHARAN.—Government will not have even the written statements for several months.

SRI L.G. HAVANUR.—True, true, even to some extent some of the government pleaders and public prosecutors might have contributed for the delay in the disposal of cases; but you should also know that some of the judges are lethargic either because of their lethargy or because of the incompetency to some extent, cases are also not disposed of in expeditious way. In addition to this, the location of the courts at the remote places, the absence of means of communication, and procedural defects and many more causes have contributed to the delay. And as was suggested by Sri Bommiah and others, we shall try and we are thinking of opening a Law Commissions which would suggest remedies for reducing the delay in some cases or avoiding delay in other cases. Sri Raju Gowda said that courts are temple. No doubt we have tradition of giving respect to the judges; we have tradition of treating courts as temples and we do respect the judges and the courts; but some of the judges by their action, by their utterances and by their deliberate participation in political activities have brought disrepute to the judiciary.

SMT. PRAMILA.—May I know the names of such judges?

SRI L.G. HAVANUR.—I have not yet completed my sentence. I am a man never concealing anything. You must have realised by now. We may have to respect some of the judges.

SMT. S. PRAMILA.—We have respect for the entire judiciary. This question concerns the entire judiciary. The legislators are also part and parcel of the judiciary. Let us not insult the judiciary.

SRI L.G. HAVANUR.—Smt. Pramila belongs to my fraternity. Such attitude has also caused delay in the disposal of cases.

SMT. S. PRAMILA.—Definitely not; there is no delay on the part of judges. On the other hand it is only your procedures that are responsible for the delay. You should not speak against the conduct of the judges of the High Court.

SRI MALLUR ANANDARAO.—I raise a point of order. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಹ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಜಡ್ಜ್ ಸ್ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ. —ಸಮ್ ಎಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಆಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಇಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೊರಗಡೆ ಯಾರು ಜ್ಯೂಡಿಸಿಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. (ದರೆ ಈ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಇದು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಎಂದು ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಮಗೂ ಕೂಡ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಜ್ಯೂಡಿಸಿಯಲ್ ಆಫೀಸರ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

SRI G. B. SHANKAR RAO.—We are here as Members of the Legislature but not as Advocates. This is not a Court. The delay is on the part of both sides. It is not only on the part of Judges, but also on the Advocates. Most of us are practicing lawyers. We know how to gain time. In the interest of client to gain time, we often use the delay tactics in the court. So, nobody should take it seriously.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ.—ಅವರು ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಲಾಯರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್ ಅವರು ಎತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

2-00 P.M.

SRI B. V. KAKKILAYA.—By mere saying that there is delay in the administration of justice, I don't think it amounts to casting aspersions on anybody. It is an admitted fact. There are 16,000 writ petitions pending in the High Court. They have issued stay orders in those cases and they are not being disposed off. When I am aggrieved and if I express that feeling it will not amount to casting aspersion on anybody. I am only expressing my feelings and difficulties.

(Mr. Speaker took the Chair)

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಿಧಾನ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಎದ್ದುನಿಂತೆ, ಏನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಗಿಂದಾಗ್ಯೂ ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ನಿಧಾನ ಆಯಿತು. ೧೯೭೭ಕ್ಕೆ ೨-೩ ಜಡ್ಜ್ಸ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದವರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದಾಗ ಅದು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅದು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆದು ಕೆಲವು ಜಡ್ಜ್‌ಗಳೂ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಅಡಿಷನಲ್ ಜಡ್ಜ್‌ಸ್‌ಬೇಕು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ, ಆ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೦-೨೫ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಚೀಫ್ ಜಸ್ಟೀಸ್‌ರವರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿಧಾನ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಡ್ಜ್‌ಸ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಜಡ್ಜ್‌ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್,—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. We are not siding either for or against. If hon. Members were to express that they are aggrieved by the delay in High Court they are justified. These are the reasons why delay takes place. There has been delay in disposing of cases. It is a fact and attempts are being made to fill up the vacant posts as well as to increase the posts. Some posts have already been increased. Some further increase is likely to take place. After that I hope that there will not be any delay in the disposal of the cases.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ನಾನು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿದಾಗ ತಾವು ಭೇರ್ ನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ನಾನಯ್ಯನವರಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಏನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಜಡ್ ಸ್ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಆ ಜಡ್ ಸ್ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ. ಜ್ಯೂಡಿಸಿಯರಿ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಇನ್ ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು, ನಾನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿ ಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಚ್ಚಿ ಡುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ, ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿ. ಈ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಜಡ್ ಸ್ ತೇಜೋವಧೆ ಮಾಡುವುದು ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ? ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ನಾಯಕ್.—ಮಾನ್ಯ ಆನಂದರಾವ್ ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ತೇಜೋವಧೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕೊಟ್ಟ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಅಪಾರ್ಥ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಒಲವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಒಲವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹಕ್ಕಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

SRI M. C. NANAIAH.—Mr. Speaker, sir, it is an accepted fact that the judiciary is an independent body and the Members of the Judiciary are not expected to involve in politics during the course of administration of justice. If this comes to any Member's knowledge or any litigant public that a member of the Judiciary has involved in politics then they will have the right to comment the attitude of the Judge. We are only discussing the conduct of the Judge here. For the information of the Members of this House a reference was made by a Judge while presiding over a function wherein he has said that 90 per cent of the judicial officers are corrupt etc. Ultimately because of the remarks, his promotion was ignored and now he is practicing in the High Court. I think every citizen of the country has got the right to comment upon a judge who is involved in politics. The Law Minister has only said that some of the Judges during the course of their administration of justice have involved themselves directly or indirectly in politics. What harm is there in making such a statement? Therefore, no point of order is involved and no action is called for.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ.—ಈಗತಾನೆ ಶ್ರೀ ನಾನಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅರ್ಥಾಂತರ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುನ್ಸೀಫರವರನ್ನು ಕಂಟಿಂಪ್ಟ್ ಆಫ್ ಕೋರ್ಟ್ ಎಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಅಪಿ ಕೇರನ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿಲ್ಲ. ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರು ಮಿಸ್‌ಲೀಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಎ. ಡನೆಯದಾಗಿ ಅವರು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು. ಇಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮ್ ಆಫ್ ದಿ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾಳೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸುದ್ದಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮ್ ಆಫ್ ದಿ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಯಾರಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಸಮ್ ಆಫ್ ದಿ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಎಂದು ನಾನಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಿಗೆ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಪನಂಬಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ರವರು ಯಾವ ತಪ್ಪು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹಿತ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಯ್ಯನವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕುರಿತು ಇದು ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಸತ್ಯವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಬೇಕು. ಮಾಜಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಅಂತ್ಯ ಕ್ರಿಯೆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರು.....

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಜಡ್ಜ್‌ರಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎಂದಿರಿ, ಯಾವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ಹೀಗೇನೇ ಜರ್ಜಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಈ ಮನೆಯ ಸಮಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಜರ್ಜಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತಿದೆಯೇ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರು ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ನೇರವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Sir, I have only a very short submission to make. As per article 211 of the Constitution, no discussion shall take place in the Legislature of a State with respect to the conduct of any judge of the Supreme Court or of a High Court in the discharge of his duties.

SRI S.M. SHEERNALLY CHANDRASEKAR.—Mark the words 'in the discharge of his duties'.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—This is an article which lays down a salutary principle for the purpose of avoiding a discussion on the conduct of any judge in discharge of his duties. It is a salutary principle not to bring in the judiciary or any member of the judiciary

while discussion takes place on the floor of the House. That is the basic principle underlying this article. My second submission is my learned friend Mr. Havanur said that there are certain judges who indulge in politics. I have very great objection to such a statement of Mr. Havanur.

If the allegations pertain to the High Court Judges, I have not come across an instance. If the allegation pertains to subordinate judiciary, there are rules and laws governing their conduct. Action can be taken. Therefore, either way, a discussion should not be allowed to take place on the floor of the House.

SRI D. DEVARAJ URS.—No discussion.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Therefore, this attack if I may say so, is not warranted. There are other forums as pointed out by my hon. Friend Sri Ananda Rao to ventilate your grievance or to ventilate my grievance but on the Floor of the House, let us not set a precedence and make this House a platform for general attack on the functioning of the judiciary. It does more harm than good. Therefore, let us avoid. This, is my submission.

SRI G.B. SHANKAR RAO.—There are two aspects involved here. My hon. Friend Sri Lakshmi Sagar said about the conduct of the Judge. Conduct, as I understand, the conduct of the judge while performing his duty as a judge in the Court and not outside. He is also a free individual, a free citizen outside the Court. If the Minister has referred to the conduct of the judge in disposing the cases, then I think it is wrong but if the conduct of the judge as a citizen outside the Court is concerned, he has a right to point out. Outside the Court, if he indulges in politics, the Minister has a right to point out. That is what I mean. Secondly, often times in this House, hon. Members on the pretext of raising point of order, including myself, go on explaining their views and taking the time of the House, as if the Hon. Speaker does not know anything at all. I would like to suggest to the Chair that if the Chair is satisfied by an explanation given by a Member, then the Chair has right not to allow any other Member to go on explaining his views. My only request to the Speaker is that he should be restrained in allowing the Members to explain their views especially when he is convinced of the point of order.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ವಿವರಣೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬಾರದು, ಆ ರೀತಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪು ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. He has consumed the time of this House. We want to know what is that he has understood whether the Minister made an attack against the Judge while he is discharging his duty or on the judge when he is not discharging his duty and as an individual capacity involved in politics. He has argued on both sides. I want to know what is that he has understood. He has consumed the time of this House. He has advised us. Let him enlighten us.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—In the Practice and Procedure in Parliament by Kaul and Shakhdar, it has been stated as follows:—

“The State Legislature are prohibited from discussing the conduct of the Judge of the Supreme Court or of a High Court in the discharge of his duties.”

SRI D. DEVARAJ Urs.—Nobody is denying.

SRI L.G. HAVANUR.—Please verify from my speech which has now been recorded. I did not make a reference to any particular judge. I did not make a reference to any particular case where the conduct of the Judge was involved. I did not make a reference either of this High Court Judge or of the Judge of the Lower Judiciary where he has political inclination or partisan attitude in the discharge of his duty. I was making a reference to the speech of Mr. Gowda who said that Courts should be treated as temples. I made the statement that traditionally, We Indians, have taken Courts as the 'Temples. We give them this title. We go there with a sense of some devotion as we go to the temples, and we expect that the Courts or the Judge maintain some sanctity, before I could say so, some of the hon. Members apprehending—that Mr. Havanur would come out with the names of certain Judges, whose names they know, have started objecting to my speech...

SRI MALLUR ANANDA RAO.—I protest...

SRI A. LAKSHMISAGAR.—This is not proper.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲೂರು ಆನಂದ ರಾವ್.—ತಾವು ಅದೇ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಇದನ್ನು ಸಾಕು ಮಾಡಿ. ನೀವು ಬಂದು ಇನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ ತೀರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಡಿ. ತಾವು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಿ. ತಾವು ಇನ್ನೂ ತುಂಬಾ ಅನುಭವವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಎಲ್ಲ ರೂಮುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ನಿನ್ನೆ ಮಾತೆ ಸಾಕು. ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬಹಳ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜನರಲ್ ಆಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಜಡ್ಜ್‌ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರಾಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ, ಒಂದು ಸಮಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬೇಡ.

MR. SPEAKER.—Some hon. Members have expressed their views and I will examine and give a ruling in this matter. Now the Hon. Minister for Law and Social Welfare may continue his reply.

SRI L.G. HAVANUR.—The hon. Member Sri Gowda yesterday said that we should treat the Courts as Temples and we have been treating the Courts as temples. Indeed, we are treating Courts as temples and there is no law by which we could address the judges as Lordships or Your Honour. The very fact that we address the High Court Judges or the Supreme Court Judges as MY LORD or as YOUR LORDSHIP shows that we treat the Judges as High Priests, whether they deserve our respect or not. That is our goodness, the goodness of the people.

2-30 P.M.

We expect that the judges should maintain sanctity in the Courts not only by keeping mum in the Courts but also by their conduct outside and by their association. The tradition of isolation of the judges is an ideal they should keep themselves aloof from politics; they should not interfere in the day to day administration nor raise a political controversy. This I intended to say. I have not named any judge. I am not making reference to any decided cases. Because, the High Court Judges and other Judges and Magistrates are paid out of the Consolidation Fund of the State and we have delegated to them our powers. So far as the State Legislative competency is concerned we have plenary power within the demarcated areas or subjects. And yet we have delegated to them a part of our sovereignty, part of our power to the judges in the hope that they would come to our expectations and that they would be away from controverse particularly political controversies. The tendency with some of the judges particularly after the independence and more so after 1972 in Karnataka has been to involve themselves either directly or indirectly in the politics of the country. Therefore because of some of the persons occupy an exalted position, the respect that we give both to courts and the judges is likely to be eroded.....

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—Sir, once again particular reference has been made to the conduct of judges of the Karnataka High Court during a particular period. This is also not fair.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದಾರೆ; ಅವರು ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳದೇ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರು ೧೯೭೨ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಜಡ್ಜ್ ಗಳ ಸಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ

ಬಹುಷಃ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆಮೇಲೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸಭಾನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ೧೯೭೨ರಿಂದ ಈ ಚೀನ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನಾವೂ ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕೋಣ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—Why should he wait for my expressing.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರವರು ಏನು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರವರು ಹಿಂದಿನ ೨೦ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿಡ್ ಜುಡೀಷಿಯರಿ ಆಗಬೇಕು, ಕಮಿಟಿಡ್ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಅದರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಅವರು ಇಂತಹ ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟ್ ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ದಂಥ ದಿವಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿಡ್ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಇರಬೇಕು. ಅವರು ಇಂತಹ ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟ್ ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥ ಉದ್ದಟತನವನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Sir, I would like to say a point in the background of certain points of order that were raised and also discussion that followed through such points of order. You were good enough to give your ruling and called upon the Hon. Minister to resume his reply to the demand. I presumed that the Hon. Minister was wise enough and sensible enough to.....

SRI L.G. HAVANUR.—I object for using such words.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—I have not used any offensive words at all. I have not used unparliamentary words. Now, having regard to the discussion that took place I think the Hon. Minister would confine his remarks to the reply as such. Once again he has chosen to attack the High Court of Karnataka during a particular period.....during the emergency. Once again if he chooses to do the same let him understand that we are not going to keep quite and we have also other modes to attack as indicated by Mr. Devegowda. What we need is a systematic way of approaching the highest functionary in the State. Therefore, I would request the Law Minister to confine his reply to the demand before us. All other references are not necessary. That is not germane to the reply that is to be given by the Law Minister. It is my submission. Mr. Speaker, Sir, you are the custodian of this House, you should protect our interest. If it is not possible, God only should help us.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾವು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ವಿಧಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಭಾಗ ನ್ಯಾಯಾಂಗ, ಇದನ್ನು ಯಾರು ಡಿಸರ್‌ಪ್ರಾಟ್ ಮಾಡಿರಲಿ ಅದು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಸಚಿವ ರದ್ದು ಕಾರ್ಯಾಂಗ, ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನುಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರಾಗುವ ಏತಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಗೌರವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್

ಗೌರವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದ ೪-೫ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ವಿಧಿಗನು ಸಾರ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

MR. SPEAKER.—I request the Hon. Minister not to enter into controversial matters as far as possible.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾಂಟ್ರಾವರ್ಸಿ ಇದೆ ಜ್ಯುಡಿಷಿಯರಿ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕ್ಲೇಮ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಾಂಟ್ರಾವರ್ಸಿನೇ? I do not know why they are touchy about it. I have been watching the reply given by the Hon. Minister. He has not referred to any judges conduct outside or past judges. He has not named a single judge. He is speaking in general terms. When we expect Courts to be come the temples of justice, we also expect this of themselves. What is wrong?

SRI A. LAKSHMISAGAR.—He has made a reference to the conduct of the Judges.

MR. SPEAKER.—I would request the Hon. Minister not to deal with controversial points.

SRI D. DEVARAJ URS. Sir, you have been saying from time to time that the Minister is touching controversial points. I do not know what controversial points he has touched.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—He has said that particularly during a certain period it has happened.

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, the hon. Member Sri Lakshmisagar was not a member then. There was a statement made by a Judge and it was discussed in this very House.

MR. SPEAKER.—It is very unfortunate that regular business is not being translated. This is not at all required. Time is being unnecessarily wasted.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—೧೯೭೨ರಿಂದ ಈಚೆಗಿನ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಜನರಲ್ ವೇ ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಯೂನಿಯನ್ ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರಾ? ಆ ರೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ?

SRI D. DEVARAJ URS.—What is all this? Supposing a member says that judiciary is doing very well, how can anybody prevent another member from saying that the judiciary is not doing well generally. I do not think that can be barred. Hence the Hon. Minister has rightly pointed out that we have a right to say that certain cases are delayed. How can anybody prevent it?

SRI A. LAKSHMISAGAR.—That is not the context. The Hon. Law Minister was speaking about law's delays and he made certain suggestions and also took into consideration the suggestions made by hon. Members on both the sides. About this there can be no objection. Where he went out of the rails was when he started attacking the Judges of the Karnataka High Court during a particular period i.e. during Emergency. That is highly objectionable and we cannot allow that.

MR. SPEAKER.—The hon'ble Members have raised points of order and I shall give a ruling tomorrow. Let us now go to the subject.

SRI L. G. HAVANUR.—Before I proceed to the next point, for the information of the hon'ble Members I may say that I was about to initiate impeachment proceeding against the former Chief Justice of the Karnataka High Court but by the time I could succeed in securing the requisite number of signatures, that gentleman has retired.

The hon'ble Member Sri Raju Gowda has raised another point. He has suggested that Kannada should be introduced as the language of the courts. We have already taken steps and I may say that so far as Magistrates are concerned, they are authorised to write judgements in Kannada and Kannada is also made the official language for correspondence. A large number of English enactments are being translated into Kannada and even the Central Acts have been translated into Kannada. There is a separate Directorate which is doing an excellent job of translating not only the enactments but also ordinances, rules, notifications and other things. So, we have taken steps to encourage the local language by introducing it in the Judiciary itself.

Coming to the next point, the most controversial point where there is both support and opposition depending upon the area in which a member resides. That controversy relates to the longstanding proposition to have a High Court Bench at Dharwar. Some members without knowing the full facts and who appear to have a habit of making personal allegations against others said that because I come from the Bombay Karnataka area I am instigating the Advocates of that area to take to agitational methods and all that. I should

like to tell them here and now that I am not such a small man. I have no intention to go back to Dharwar and settle down there, nor have I the intention to practise even if the High Court Bench is established at Dharwar. I also wish to say for the information of this House that there is not even one of my relatives who is an Advocate in the Bombay Karnataka or Hyderabad Karnataka Area. There is no one belonging to my community who is practising as an Advocate either in the entire Bombay Karnataka area or in the Hyderabad Karnataka area. If I have expressed my agreement to some extent in this behalf, it was because, in principle, I thought that there should be a bench elsewhere also. It might be Dharwar or Belgaum or Bidar or Gulbarga.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಧಾರವಾಡ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಧ್ಯಭಾಗ. ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೂ ಬೀದರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಧಾರವಾಡ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿ ಯಿಂದಲೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಬೆಂಚ್ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. Dharwar is best suited even from the point of view of climate and from other points of view also. It is also in the interest of Bombay Karnataka and Hyderabad Karnataka. There is a longstanding demand from some hon'ble Members that we should have a High Court Bench outside Bangalore and that aspect is being considered by the Government.

SRI L. G. HAVANUR.—The hon'ble Member Smt. S. Pramila made an earnest plea in respect of women in general. Her suggestion was that in terms of the recommendations of the Kalelkar Commission women in general, irrespective of their status or educational level or caste or community should be treated as a backward class. Unfortunately, the hon'ble Member who was so articulate and vocal yesterday is not present at this moment. Even so, I wish to meet every one of the points she urged yesterday. There is a specific provision in the Constitution by which special provision could be made for women in general, and the backward classes consist not only of men but also women, though she seems to think that the backward classes that we have now determined have excluded women. So, for her information and for the information of this August House I wish to say that women as such do not fall under the definition of backward classes and since she has sympathy for that class and since she has the interest of the class at heart, we would take steps to secure adequate representation for women under article 15 (3) in certain departments where their services would be more appreciated and would be of consequence. However, reservation cannot be made for them in certain departments and in certain services where, by their nature, they are incompetent to render service.

She also said that there is no lone lady Munsiff or one lady Magistrate. Indeed, the number of lady Advocates in Karnataka is far less compared to the number of men Advocates and I should congratulate her when she said that she has trained a number of lady Advocates in her law chambers and has offered to send lady Advocate if I am prepared to appoint them as Government Pleaders or legal officers and so on. She is not precluded from sending those Advocates and we shall consider the claims of those lay Advocates and other lady Advocates consistently with the maintenance of efficiency in our Department and taking into consideration their relative merit.

The hon'ble member also suggested that recruitment to all departments should be stopped until we attain 52% of the women in the services, that is to say, she wants us to ensure 52% reservation for women and until that quota is filled up we should stop further recruitment, which is constitutionally not permissible.

She also pointed out that the court buildings in Bangalore do not have lift facilities. We have already instructed the department to see that this facility is given immediately.

Regarding the constitution of matrimonial courts with women Presiding Officers, I should like to say that it is a social problem. The remedy is not by constituting matrimonial courts with women Presiding Officers but by giving respect to the womanhood and seeing that the fallen women do not become victims of exploitation by men. Unless we take up some social measures, the immoral traffic in women could not be reduced or prevented. Even so, we have recruited a large number of women police officers to escort the women accused to the courts and to the jails. To that extent we have respected womanhood.

SRI S. S. ARAKERI.—What about exemption from court fee for S.Cs and S.Ts?

SRI L.G. HAVANUR.—If I have not touched any point in my reply, I would only say generally that all those points will be given due consideration and appropriate measures will be taken.

SRI B.B. SAYANAK.—The Hon'ble Minister for Law has said that language of a court will be Kannada for judgement purpose. I request the Hon'ble Minister through you, Sir, that so far as the border areas are concerned, the judgements must be in English.

SRI L.G. HAVANUR.—In the matter of writing of judgements by criminal courts, what we have said is that it is open to the Magistrate to write judgements in Kannada. But they are not precluded from

writing them in English and in a large number of cases judgements are being written by Magistrates in English. It is only for the purpose of encouraging Kannada language in our State that we have given permission to the Magistrates, if they so desire, to write judgements in Kannada.

SRI B. B. SAYANAK.— My request is in respect of the border area.

SRI L. G. HAVANUR.—We shall issue instructions to the Magistrates in the border areas to avoid as far as possible writing judgements in Kannada if they have a tendency or habit of writing judgments in Kannada.

3-00 P.M.

Coming to the Demands pertaining to Social Welfare, I am so happy to find unanimity with everyone in suggesting that some progressive measures should be undertaken by the Government. I am also happy to find that there was not one member, not even from the Opposition Bench, who found any fault with the steps that we have undertaken for the upliftment of the SC/STs, other backward classes and other poorer sections of the society. Sir, confining myself first to the problems of the Scheduled Castes, I should say that the Scheduled Castes are the most deprived communities in every social field and as a result of the institution of untouchability, which is peculiar to Hindu community, they have been degraded and looked down upon as sub-humans. They are denied the basic human rights and it is for this purpose, I believe in the whole of India for the first time in the history, it was Mahatma Basaveshwara who thought of initiating a nation-wide agitation for eradication of untouchability, and then come Mahatma Gandhi, Dr. Ambedkar and others. The efforts made by social reformers and religious reformers have all gone in vain because of the attitude the higher castes have towards the untouchables. Untouchability is an extreme form of caste system and in my personal opinion we cannot eliminate untouchability unless either we abolish the caste system or encourage occupational modalities with all the people or encourage inter-caste marriages. The Constitution does not provide for the abolition of the caste system because we have declared ourselves as a secular State and in a secular State every one has a freedom of conscience freedom of religion and practice of caste being the fundamental right of a citizen, particularly of the Hindus, there can be no law curtailing the exercise of their fundamental right and so we have accepted caste as an institution, and what we should do is, we should reduce the social tensions arising out of caste.

distinction. This could be done by the State by bringing various measures for their social upliftment and by giving them the economic status. We have denied them human dignity because many of the Scheduled caste people are traditionally engaged in occupations which we Hindus consider as inferior and because those occupations are considered to be inferior traditionally we treat the class of persons engaged in such occupations as an untouchable class. For the purpose of seeing to it that particularly the Scheduled castes, who are engaged in low occupations, must either totally give up those occupations or take to some new occupations which are not considered to be lower, the Government of Karnataka has undertaken various measures to train them up in newer occupations, and modernisation and industrialisation has given scope for new occupations like Civil services, Engineering, Law, Medicine and so many other occupations, and in all these occupations we are seeing today that adequate number of Scheduled Caste persons are trained and are absorbed in those occupations. By introducing this mobility in occupations, the low caste taking to higher occupations, I believe the notion that a person, because of his birth in a lower caste, is untouchable may be erased and he may be given the dignity that is given to other castes. We have started a Financial Corporation for the Scheduled Castes/Tribes, which has a scheme of training large number of SC/STs in modern occupations.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ — ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವೋದೇ ಸಂಬಂಧ, ಸಮಾಜವೂ ತಯಾರಾಗಬೇಕೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಈ ಪರ್ಷದ ಅನುವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಸನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

SRI L. G. HAVANUR.—True, we might not have made any specific provision for the propagation or dissemination of ideas relating to untouchability. But all our efforts are directed towards creation of healthy social conditions by which one person shall not be considered to be lower than another person, by which no man shall be considered to be superior on the sole ground of caste or higher occupation, and all our efforts are intended to create awareness.....

ಶ್ರೀ ಉಮಾಕಾಂತ ಬೋರ್ದರ್.—ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಯುವಕ ಮಂಡಲಿಗಳಿವೆ. ಆ ಯುವಕ ಮಂಡಲಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿರುವ ಯುವಕ ಮಂಡಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ? ನಾವು ಅವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ದೈರೆಕ್ಕಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಅಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಚಲನತೆ ಬರಬೇಕು, ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹಗಳಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮೂರು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಪುಷ್ಟಿ ಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹರಿಜನ ಹೆಡುಗಿಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಮಧುಚಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು; ಆದರೆ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿನಾದರೂ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ?

SRI L. G. HAVANUR.—Sir, to encourage inter-caste marriages between the caste Hindus and untouchables, we are making an outright grant of Rs. 2,000 if either of the spouse is a Scheduled caste. On account of the existence of some of the past relics in our society like social prohibitions or social values, though we are prepared to make a grant, even if it comes to Rs. one crore in a year unfortunately the number of inter-caste marriages is not very encouraging and for the purpose of encouraging inter-caste marriages I may now assure the House that we may enhance the grant from Rs. 2,000 to Rs. 5,000 and if either of the spouse is a Scheduled Caste, he or she is entitled for appointment under the reserved quota.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಥ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹರಿಜನ ಅಲ್ಲದೇ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ; ಅವನನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೀರಿ ? If either of the spouse is a Scheduled Caste, he or she is entitled for appointment ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂತಹವರನ್ನು ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೂ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ವಿತಕ್ಕ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೇಲ್ವಾತಿ ಯುವಕರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಯುವತಿಯರನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಯುವಕ ಮೇಲ್ವಾತಿ ಯುವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆ ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಕೆಲಸದ ತೊಂದರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಹರಿಜನ ಲೇಡಿ ಅಡ್ಮಿನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಟರ್ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ರೀಡರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಇಬ್ಬರೂ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ರೀಡರ್ ಆಗಿದ್ದರು, ನಾನು ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿ ಆದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದದ್ದು ನಿಜ. ಪ್ರಮೀಳಾರವರು ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ಏನು ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳಾ.—ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಲೂ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವೆನಿ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ತಾವು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಅಂತ ಬಂದು ಕೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ ತಮ್ಮ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಡ ಜಂಗಮರು ಎನ್ನುವ ಕೋಮಿಗ ಪಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಿಲರ್‌ಗಳ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಜಾತಿ, ಪಂಗಡ, ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ ಹೊರಗಡೆಯ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾವನೂರ್‌ರವರ ಮೇಲೆ ದೋಷ ಹೊರಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ಬೇಡ ಜಂಗಮ ಕೋಮನ್ನು ಪೆಡ್ಡೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ರೀಶಂನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹೈದರಬಾದ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಡ ಜಂಗಮ, ಮೈಗ ಜಂಗಮ ಎನ್ನುವ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಇದ್ದರು; ಇವರು ವೇಶ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಿಕ್ಕಿ ಮಾಡುವಂತ ಸಂಚಾರಿ ಜನರು ಇದ್ದರು ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು ೨೦೦-೩೦೦ ಇರಬಹುದು. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್‌ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಮೇಲೆ ಇದು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬಂತು. ರೀಶಂರಿಂದ ಇಲ್ಲಿರುವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಾವ ಜನತೆಯು ಕೂಡ ನಾವು ಬೇಡ ಜಂಗಮರು, ನಾವು ಮೈಗ ಜಂಗಮರು ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ಯಾರು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥಾತ್ ಆ ಸಮಾಜ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೋ, ಅಥವಾ ಸಂಚಾರಿ ಜನಾಂಗವಾದುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರೂ ಹೋಗಿರಬಹುದು. ಈ ಸಮಾಜ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ನನ್ನ ನಜರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಮಿನವರು ನಾವು ಜಂಗಮರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಸಾವಿರ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಕೂಲು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು. ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು, ಫೀ ಫೀಪ್ ಮತ್ತು ಸ್ಕಾಲರ್ ಫೀಪ್‌ಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನನಗೆ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹರಿಜನ ಶಾಸಕರಾಗಲೀ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ನನಗೆ ದೂರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಬೇಡ ಜಂಗಮ ಎನ್ನುವ ಜಾತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ತಮ್ಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ಎಲ್ಲಿ ಏನೇ ಆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹಾವನೂರ್‌ರವರೇ ಕಾರಣಭೂತ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ವೀರಶೈವ ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತವರ್ಗವನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸುಳ್ಳು. ತಾವು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ವರದಿ ವಿಚಾರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಜಂಗಮರು ಅಂತ ಇದ್ದಾರೆ, ಸಾಧು ಲಿಂಗಾಯಿತರಲ್ಲಿ ಜಂಗಮರು ಅಂತ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆಯು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಲೆವನಂಜಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಹಾವನೂರ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜಂಗಮ ಎಂದು ಇದೆ ಅವರು ಯಾವ ಜಂಗಮರು, ಯಾವ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲ. ಬುಡ ಜಂಗಮ ಎಂದು ಇದೆ ಅವರು ಯಾರು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಕೋಕು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಕೆಲವರು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾವನೂರ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಅವಂತರದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಿ.ಎ. ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಸೀಟುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೂಲ ದೋಷ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದರೆ ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾವುಗಳು ಏನಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಮೇಲಿಂದ ಆಡರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೇವಲ ನಾವು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಗಾರ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಜನಿವಾರ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತುರುವೇಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಕೂಡ ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಈಗ ಹಾವನೂರ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷ ವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟಿದಾಕ್ಷಣ ಅವರು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ ಏನು, ಜನಿವಾರ ಹಾಕಿದಾಕ್ಷಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗುತ್ತಾರೆ ಏನು, ಯಾರು

ನಿಜವಾಗಿ ಬಡವರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ.ನಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅದರ ಬಡವರು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಹಾವನೂರ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ೨೫ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾವನೂರ್‌ರವರನ್ನು ಮೀಟ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಈಗ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಕೂಡಲೇ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಬೇಡ ಜಂಗಮ, ಮೃಗ ಜಂಗಮ ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು. ದಯಮಾಡಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಯಾರಿಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಸಿಕ್ಕು ವಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಕೂಡಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಕೊಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕ್ಯಾಸ್ಸು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮ ಇದೆ. ಆ ನಿಯಮದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಈಗ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಸವಲತ್ತು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅದಮೇಲೆ ಅವರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಕ್ಯಾಸ್ಸು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣ ಪೂರ್ತಿ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ೧, ಅವರು ಸರ್ವಿಸಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವವರೆಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಾಂಬೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನ ೧೦ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೀರಿರಬಾರದು ಎಂದು ನಾವು ಕಟ್ಟಲೆ ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಹಾಜರುಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಾವು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ.—ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ನವರಿಗೆ ಸ್ಟೇಟ್‌ನವರು ಆರ್‌ಸಿ ನರಿ ಎಜುಕೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರುಗಳು ಹಾವನೂರ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈ ರೀತಿ ಅದರ ಬೇರೆ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ? ತಮ್ಮ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗೂ, ಈ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂಥಾದ್ದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ದೂರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅದು ಏನು ಸತ್ಯಸಂಗತಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ರೀತಿ ನನ್ನ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಧಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚು ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಯಾರು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ನನ್ನ ವರದಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ವರದಿ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಕೋ-ಜಿಯೋ ಎಜುಕೇಷನ್‌ನವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೂ ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸರ್‌ಕ್ಯುಲರ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟಷ್ಟು ಪರ್ಟ್‌ಸಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಲ್ ಪೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ೪೨ ಪರ್ಟ್‌ಸಂಟ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ೫೨ ಪರ್ಟ್‌ಸಂಟ್ ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಧಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇರೆ, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಜನರಲ್

ಪೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಬಂದವರಿಗೆ ಸೀಟು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಅರಿಯಲಿ ಪಾಸಾದವರ ಗತಿ ಮುಗಿಯಿತು. ಈಗ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ೧೦-೧೨ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಫರ್ತಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗುವವರೆಗೂ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಆದೇಶ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳು ಮುಗಿದು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳು ಬಂದಿದೆ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಪರದಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಗೊಂದಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಗಮನ ಸೆಳೆಯತಕ್ಕ ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ.

SRI C. M. ARMUGAM.—Sir, my submission is that the Hon. Minister is having two portfolios, viz., Social Welfare and Judiciary. I don't know for what purpose the Social Welfare demand is clubbed with Law. We didn't have enough time yesterday and so we could not express our views on these two demands. So, please give him enough time to reply.

SRI L. G. HAVANUR.—Sir, some of the Members in particular Sri S. R. Bommai, said that there are some hostels where funds allotted by the Government had been misappropriated and persons at the helm of affairs resorted to nepotism corruption and what not. The allegations bring very general in nature and no specific instance has been brought to the notice of the Government, I too could say in broad and general way that we shall not allow Government funds to be misappropriated in any hostel and we shall not allow nepotism and corruption if it was so practiced before. However, where recommendations were made by some Committees about the misappropriation and other corruption etc., since they are before the Vigilance Commission and Grover Commission, it would not be proper to comment on those case when it is pending there.

Then, I would like to go to the next point viz. regarding adequacy of allotment including financial allotments. Sri Armugam, Y. Ramakrishna, Mr. Ramachandra and Sri Arakeri they have all said about these things. They said financial assistance given to the Scheduled Castes is not proportionate to the problems they are confronted with. It is true that the problems of the Scheduled Caste people are of gigantic proportion and it is not possible to solve the problems in one year or two or even three years' time, particularly the economic problems may take 10 to 20 years. The injustices that are being perpetrated on them are as old as the Hindu society. Unless there is a moral change in the outlook of the people we cannot bring them up to the level of the rest of the society. The process of change is very slow. What we have done is for the purpose of creating awareness in the Scheduled Castes we are giving them free education up to the level of SSLC not only for Scheduled Castes but also to backward classes and other communities; to encourage education in the lower classes, we have given freeships and scholarships and we are providing hostel facilities also.

3 30 p. m.

The Scheduled Castes are economically depending upon a particular class; to give them economic independence, we have distributed surplus land, obtained as a result of introduction of Land Reforms Act, exclusively to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. There are several developmental schemes meant for the Scheduled Castes and Scheduled Tribes, besides the benefits they get under the general provisions; and local authorities like Municipalities, Taluk Development Boards and Panchayats and Municipal Corporations are directed to earmark 18 percent of their revenue for the benefit of Scheduled Castes and the Scheduled Tribes.

Under the People's Housing Scheme, the Scheduled Castes alone constitute more than 70 percent, besides the benefits they get under the Scheduled Castes and Scheduled Tribes House Building Corporation. In the drought prone areas also, certain percentage is earmarked.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸುವ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಹೊಸ ಮನೆಗಳನ್ನು ಉರಿನ ಹೊರಗೆ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೊದಲು ಉರಿನ ಒಳಗೆ ಇದ್ದು, ಆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಉರಿನ ಹೊರಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಸರ್ವರ್ವಿಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನೀವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರ, ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉರಿನ ಹೊರಗೆ ಅವರನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಉರಿನ ಒಳಗೆ ೨೦೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ ನೀವು ಜಾಗ ಕೊಡಿ. ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶ ಇರುತ್ತದೆ, ನಿಮಗೆ ರಾಜಕೀಯವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಪಾಪ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿಸೋಣ. ಸಳ.ಕೊಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗಸ್ವತರ ಮನೆ ಹತ್ತಿರವೇ ಕಟ್ಟಿಸೋಣ. ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ಹರಿಜನರ ಮನೆ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ್‌ರಾವ್.—ಉರಿನ ಒಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಹರಿಜನರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಅಲ್ಲೇ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ನಾವು ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ನಾವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ, ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಮಾಡಿಕೊಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ್‌ರಾವ್.—ಉರು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಜಾಗ ಇರುವ ಕಡೆ ಕೊಡಿ, ಕಟ್ಟೋಣ.

SRI B. B. SAYANAK.—There is the City Improvement Trust Board in Belgaum. 3 acres and 20 guntas of land was there in the heart of Belgaum meant for allotment to the weaker sections and Harijans. The Chairman has auctioned the land. According to the rules, corner sites must be auctioned. Why have they auctioned this land which was meant for Harijans and other weaker sections of the people?

SRI D. DEVARAJ URS.—Who is to pay the extra cost? In the Centre of the City of Belgaum the cost is so prohibitive and naturally one has to auction. Otherwise, the whole cost has to be subsidised.

SRI B. B. SAYANAK.—You have auctioned it for Rs.20,000 whereas it was only priced 500 rupees.

SRI D. DEVARAJ URS.—Now that the Hon. Member has drawn attention to it, we will see that Harijans come and construct houses.

Mr. Armugam and other members said that, as far as possible, recruitment to the cadre of officers in the Social Welfare Department should go to only such persons who have real concern for the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes and other weaker sections of the people.

SRI L. G. HAVANUR.—It is not possible to enter into the mind or the heart of the person to know how sympathetic or how genuine one's feelings are. However, we have taken care to see that only those persons who express sympathy not just by words but by their actions should remain in this Department and certain persons who do not exhibit their genuine feelings, have been sent back to their parent departments.

Sri Armugam and **Sri Y. Ramakrishna** have referred to the mounting problem of the unemployment among the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. In the morning I have answered to the question raised by **Sri Armugam** that the problem of unemployment is not peculiar only to the Scheduled Castes or Scheduled Tribes; It is a national problem. We have got to undertake some other massive economic programme in which all these people whether educated or uneducated could be absorbed. For the purpose of giving the educated Scheduled Castes and Scheduled Tribes members an opportunity of securing employment elsewhere, leaving traditional occupations, the Diversification of Occupations Schemes have been introduced by the Corporation and they are training those people in various non-traditional occupations. They are giving stipends, scholarships and hostel facilities and wherever the public undertakings are there or Government Undertakings are there, preference has been given to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes in their establishments.

As regards the most objectionable attitude on the part of the Caste Hindus and the atrocities they commit, I would like to say that the atrocities on Harijans have been there for centuries and it is only after we got independence, a law has been made by which persons who make discrimination against SCs, on the ground of untouchability either in the entry of temples, drawing water from streams or entry into school, public parks and in other places where untouchability is

practised, can be booked under a cognizable offence and large number of cases are now being booked against the Caste Hindus who practice untouchability. The atrocities on the Harijans are committed not on the sole ground that they are untouchables but also because of the friction that is being generated in the society. We have introduced various measures.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—What is the source for the friction? It is untouchability. Do you agree?

SRI L. G. HAVANUR.—The various beneficial measures that the Government has undertaken has created an awareness in the minds of the Scheduled Castes people of their rights and they have now started asserting their rights. Hitherto, they were more or less slaves in the land-lord's houses or the rich peoples houses. Now that we are granting lands to them so that they should lead a honourable independent life, not depending upon others for their livelihood they are now capable of asserting their rights i.e., rights to equality. Therefore, this sort of awareness on the part of the SCs has created a friction in the traditional society. In the olden days, Scheduled Castes people had accepted their lower status as God given. They had accepted it as an order of the society but now they are not prepared to depend upon their livelihood on other castes: they are not prepared to accept the old order as the God given order. Now they want to alter the social structure, the economic order and in this process, there is bound to be some friction and whenever there is friction, the vested interests or those who have enjoyed some status all these centuries are bound to feel some dissatisfaction and if possible, they try to suppress this friction or agitation or urge that is being generated, and it is social phenomenon. One need not take too much to one's head and make allegations against the Government that we are not taking adequate measures for the suppression of the atrocities! It is impossible to suppress atrocities so long as there is social inequality. It is impossible to suppress atrocities on Harijans so long as there are economic disparities. It is impossible to suppress atrocities on the Harijans unless we ourselves withdraw from giving benefits to you. We have got to give benefits to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes and we are taking measures not as acts of benevolence or charity. We want to give benefits so that they should live as equals with others. In this process, if there is some dissatisfaction, some friction. I think, the present generation may have to suffer. For the creation of a new society, one has got to fight; one has got to make sacrifices; sacrifice should be larger than what the social needs demand; some times the lower classes are not prepared to make sacrifices,

ಶ್ರೀ ಯು. ಬಿ. ಬೋರ್ಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು, ಆದರೆ ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್ ಜನರು ಅವರ ಇಂಡೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಾದೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹರಿಜನರನ್ನು ಕರಡ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಎದರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಾಲಂಜನ್ನು ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು, ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಡಿಪ್ರೆಸ್‌ಡ್ಸ್ ಆಗಿರಲಿ, ಯಾವುದೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಆಗಿರಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೆಸರು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಪೋರಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹರಿಜನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರದಂತೆ ಪಕ್ಷಾತೀತವಾಗಿ ಒಂದು ಫಾರಂ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಬ್‌ಸಿಡ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI L. G. HAVANUR.—It is accidental that we happen to be the Members of a particular political party but we should not associate social problems with politics; on our part I mean on the part of Government, we have taken it as a social cause and we shall not introduce politics either in the involvement of certain members in the organisation for the creation of which a suggestion has been made by the Hon'ble Member. If we introduce an element of politics in this social problem, I should say, the human problem, we are likely to miss the aim. Now, Sir, regarding maintenance of hostels, there have been suggestions for increase of number or intake capacity of each hostel. As the education is expanding, the number of Scheduled Castes students seeking admission is also increasing. Therefore, we shall try to increase either the intake capacity or increase the number of Scheduled Castes Hostel wherever there is a demand. Then there is also a suggestion for the re-organisation of the Department. Now the Directorate of Backward Classes and Scheduled Castes will be brought on par with each other and that suggestion will be examined by the Department. There is a Legal Aid Cell for the SCs and STs who render free legal service to the litigants belonging to the SCs and STs. If necessary, we shall expand it to mofussil areas and appoint Legal Advisers not only at the District level but also at the taluk level wherever there are courts of Munsiffs and the Magistrates. I think, I have touched almost all important topics and I said at the opening of my speech that if either by inadvertance or for want of sufficient time I have failed to touch any of the points in my reply, I shall give considered thought over all those issues.

I shall give considered thought to all those issues and try to remove the lacuna or the deficiencies in the Department and also try to improve the functioning of the department so that it would serve the cause of those for whom the father of the Nation Mahatma Gandhi fought for all along. I thank the Chairman.

SRI M. V. RAJASHEKHARAN.—Sir, I just to want to know the mind of the Government. Because of the increased awareness among the Harijans now the violence has becoming more and more and it is

going to continue and it may lead to violence also. Hindus will certainly become aware of the present situation. Therefore I would just suggest one thing. Will the Government constitute an informal Committee at the District level with the Deputy Commissioner as the Chairman and the Police Officer of the District as one of the member including the M.L.A. and M.L.Cs.? If such committees are constituted at the district level. I think all the atrocities which would occur can be brought to the notice of this committee and they can take notice of all these things and try to find out ways and means to solve this problem. This is a social problem and the problem is not confined to one political party. So this is a problem which is going to affect the entire community as such. My second question is, Sir, we are giving more and more encouragement at the political level. But at the same time we should give encouragement at the economical level also, so that Scheduled Caste and Scheduled Tribe people will come up to the level of other Castes—Hindus, one important factor. I would like to bring to the notice of the Government in this connection. Just now the Taluk Development Board elections have been completed and I am glad to say a number of Taluk Development Board's Presidents and Vice-Presidents have been elected from the Scheduled Caste and Scheduled Tribe. Now, shortly the Village Panchayat Elections are also going to be held. I am sure again there will be a number of Scheduled Caste and Scheduled Tribe people who are going to be Members and the Chairmen of the Village Panchayats. Now, will the Government give special development grant to these Taluks and Panchayats, so that the members who are elected particularly Presidents who belong to the Scheduled Caste and Scheduled Tribe could function well and do welfare work to the people of that particular Taluk and particular Village and decisively improve the developmental work in their respective Taluks and also villages?

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದರೂ, ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸದಿಂದಲೂ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ತಿ ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ, ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ, ಮತ್ತು ಡೀ ನೋಟಿಫೈಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಎಂಬ ಸೆಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟೀಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಬರೀ ಸ್ಟಾಂಪಲ್ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಬ್‌ಸ್ಟಾನ್ಸಿಯಲ್ ಆಗಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ದೊರೆಯುವ

ತ್ರಿ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಫಿಗರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೋಟ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಮನೋಭಾವನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಜನರನ್ನು ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಚಿನ್ನೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಯದೇ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೆ ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅನುಮಾನ ದೂರವಾಗಬಹುದು. ನಿಜಾಂಶ ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಇದುವರೆಗಿನ ಎರಡು ಭಾಗದಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವಂತಾದ್ದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ದೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಪೈಗ್ರಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹರಿದನ-ಗಿರಿದನ-ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತೊಂದು ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್. ಆ ರೀತಿ ೧೯೭೪ ರಿಂದ ೭೯ರ ವರೆಗೆ ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಾದರೆ ೩೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ಕೆಲವುಕಡೆ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮೀಸಲಾತಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಕೆಲವು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಪ್ರಕಾರ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಖರ್ಚು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾನ್, ನಾನ್‌ಪ್ಲಾನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಇದೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿದರೆ ೧೯೭೪ ರಿಂದ ೧೯೭೯ರ ವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೬೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಗಮನಹರಿಸಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಮೊದಲನೇ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಪೆಚ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪೆಚ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ಸ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್‌ಗಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ೨.೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ ನಾನ್‌ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ೫೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ. I am talking of 1978-79 where we have now programmed in the budget. For centrally sponsored scheme Rs. 1.1 crores, Sub Plan for SC & ST from other departments Rs. 9.25 crores, Tribal Welfare Rs. 2.4 crores, Total Rs. 20.3 crores for the current year. ೧೯೭೨-೭೩ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದಾಗ ಇದ್ದದ್ದು ಒಟ್ಟು ೪.೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ.....

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಪ್ರ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅದು ಆ ವರ್ಷದ್ದು ಮಾತ್ರ. Any way you will appreciate that was the time of beginning. Today the position is different. What was just 4.2 crores has gone upto Rs. 20 crores for this year. Again plan outlays for welfare of SC & ST and other backward classes:—1st plan 1.2 crores, 2nd plan 2.9 crores, 3rd plan 3.4 crores, 4th plan (1971 to 1974) 5 crores total comes to 12.5 crores. During the 5th plan period it is 13.95 crores. ಹಿಂದೆ ಆಗಿದ್ದ ಖರ್ಚಿನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಈಗಿನದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆಯಲ್ಲ !

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು. ಆದಾಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ I do not want to

compare our State efforts with other States because neither the hon'ble members nor I have full picture of what is happening. If I say something it is not proper so far as other States are concerned. Therefore, I do not want to compare unless I have definite figure and stand the scrutiny of comparison with any other State of India so far as welfare measures are concerned.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ತಾವು ತಮ್ಮ ಪರ್ ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಿಂದಿನವರ ಪರ್ ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್‌ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ ಮನಗಾಣಿಸುತ್ತಿದೀರಿ. ಆದರೆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಬದಲು ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಾದ ಮನೋಭಾವನೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಅದನ್ನು ಯಾವಂತಿ ಬೇಕಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅಂಕಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನೀವು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ : ಸರಿ ಇದರೆ 'ಸರಿ' ಎಂದು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. 'ನೀವು ಹರಿದ್ವಾರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀವು ತೋರಿಕೆಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ' ಎಂದು ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ! ನಿನ್ನ ಮೊನ್ನೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಬಾಂಡೆಡ್ ಲೇಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾವು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ನೀವು ದಯಮಾಡಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ. ಇನ್ನು ಎಜುಕೇಷನ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಯಾರೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ ! ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಸುಮಾರು ೮೦೦ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇವೆ. ಪ್ರೀಮೆಟ್ರಿಕ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ಸ್ ಒಟ್ಟು ೪೦೦ ಇದೆ. ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಹಾಸ್ಟಲ್ ೨೦೯ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಹಾಸ್ಟಲ್ ೧೧೮ ಇವೆ. ಎಸ್.ಟಿ. ಹಾಸ್ಟಲ್ಸ್ ೧೩ ಇವೆ. ಇತರ ಬ್ಯಾಕರ್ವರ್ಡ್‌ಕ್ಲಾಸ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ೨೬ ಇವೆ. ಡೀನೋಟಿಫೈಡ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ಸ್ ೬ ಇವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ೪೦೯ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ಸ್ ಇವೆ. ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಏಡ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ಸ್ ೪೨೮ ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೬೮೦ ಜನ ಬೋರ್ಡರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ೨೦,೦೦೦ದ ವರೆಗೆ ಬೋರ್ಡರ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನೀವು ಕೇಳಿದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ನಾನು ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಆಗಲಿ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಆಗಲಿ ನಾವು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ನನಗೆ ಫಿಗರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರಗಳು ಬಹಳೇ ನಿಮಗೂ ಗೊತ್ತಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಹರಿದ್ವಾರ ಗಿರಿಜನ ಕಲಾಕಾಞ್ಚಿದ್ವಾರ ಸಮಿತಿಯವರು ಕನ್ಯಾ ಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರದವರೆಗೆ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮತ್ತು ವಿರೋಧಿಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೋಗಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೂರು ಇದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಈ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೇ ಹುಡುಗರ ಉಚಿತವೆಚ್ಚಾರ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರುಗಳು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ದೂರು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಂದಿದೆ. ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಕಲ್ಯಾಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯವರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೮೦೦-೯೦೦ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಇದನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರೇ ನಡೆಸಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಉಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವೆಸ್ಟ್‌ಡ್ ಇಂಟೆರೆಸ್ಟ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ನಾನು ಈ ಮನೆಯ ಮಾಸ್ತು ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿರಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇನ್ನು ೬ ತಿಂಗಳು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಇವೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ವೆಸ್ಟ್‌ಡ್ ಇಂಟೆರೆಸ್ಟ್ ಇದ್ದಾರೆ; ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ Irrespective of caste and creed, even among Harijan leaders; that is the difficulty.

ಬಹು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು: ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರುಭಾಗ ಸರಿ.

SRI D. DEVARAJ URS.—That, you are aware. That is why I am making a special appeal. I beg of all the members that if you co-operate with the Government and not interfere at all under any circumstance, whatever the hostel be, when we take action I can promise one thing ನಮಗೆ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ಇಂತಹದರೇ ನಡೆಸಬೇಕು, ಅಂತಹದರೇ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

SRI S. S. ARAKERI.—What about the part of officers ?

SRI D. DEVARAJ URS.—Because some non-officials are in collaboration they are doing,

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಣ್ಯಬೊಮಿ ಹಾಸ್ಟಲ್ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದೆ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ತಾವೇ ಹೋಗಿ ಬಂದ ಹೇಳಿ, ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸೋಣ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಏನು ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸಾವು ಏನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ೭ನೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಂದರೆ ೧೯೭೧-೭೨ ರಿಂದ ಒಡಿದ್ದು ೧೯೭೨ರವರೆಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಏನು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು, ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅದರಲ್ಲೂ ಸಾವು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೆ ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಹುಡುಕೋ ಸ್ಕೀಮ್ ಮತ್ತು ನಾನ್ ಹುಡುಕೋ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಈಗ ಸುಮಾರು ೪,೮೦೦ ರಿಂದ ೫ ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಜನಸಾ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೧ ಲಕ್ಷದ ೯೮೦೬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಗಳನ್ನು ೪೯ ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ೨೫೦ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ೧೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಯವರೆಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೨ ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್, ಹಾಗೂ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ೫೮,೨೫೭ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ ಹಾಗೂ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು

೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ೫-೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹರಿಜನರಿಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಮನೆ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಇದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೋಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರು ಪರಿಶೇಷಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ? ತಾವು ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದು ಇದು ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.— ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಅದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನು ೧೫ ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ೧೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.— ಬೇಗ ಬೇಗ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ದಯಾಮಾಡಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿಸಿ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ೧೭ ಸಾವಿರ ಜಿಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ೭ ಲಕ್ಷ ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ೮ ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ನಾವು ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನು ೭-೮ ಲಕ್ಷ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರೂಫ್ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ೮ ಲಕ್ಷ ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಇನ್ನು ೭ ಲಕ್ಷ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಸುಮಾರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ೫ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ೫ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೩೦-೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇನ್ನು ೧೦ ಕೋಟಿ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.— ಈಗ ತಾವು ಏನು ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಅಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್‌ಗೆ ವರ್‌ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಅದರಂತೆಯೇ ಈ ಬಾಬಿಗೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ?

ಬಿಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.— ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.— ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಥವಾ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಯಾರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.— ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನು ಎಂದರೆ ಈ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಕೀಮ್ ತೆಗೆದು ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಪತಿ.— ಈಗ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಅದೇರೀತಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.— ನಾನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ದಯಮಾಡಿ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮಗೆ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.— ನಾವು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬಹಳ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಸರಿಯಾದ ಪಟ್ಟಿಹಾಕಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.— ದಯಮಾಡಿ ನೀವು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಿ? ತಾವು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಈಗಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ. ನೀವು ಪಟ್ಟಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಹೋದರೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ?

ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವೇ? ಆಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒದಗಿರುವುದು ದುಡ್ಡು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. Let us not go on repeating that this money is less. ನಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಮ್ಯಾಗ್ನಿಟೂಡ್ ಆಫ್ ದಿ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮ ಲಕ್ಷ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ೨ ರಿಂದ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರೌಢಾಂಶದಲ್ಲಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಸುತ್ತಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಬ್ಲಾಕ್ ಕಾಟನ್ ಸಾಯಿಲ್ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ

ಯೋಜನೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನೆಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ಫೌಂಡೇಷನ್ ತೆಗೆಯುವಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ ಹಚ್ಚುವಿರ್ಚಾಗಬಹುದು. ಬಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದರಿಜನರು, ಬಡವರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಏಕೈಟ್ರಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಇರಬೇಕು ಜನ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜನಗುತ್ತುದೆ ಎಂದರೆ, ಹಣವನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರಣ ಹದ್ದುಗಳ ಹಾಗೆ ಕಾದುಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕಷ್ಟ. ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸೇರಿ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಹೋಗನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಮನೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತು ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿದರೆ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಆಚ್ಚು ಕಟ್ಟಾಚ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು. I will definitely give instructions: here and now declare whether a member of the Assembly or the Council, whether he belongs to this party or that party, so far as this programme is concerned. ತಮ್ಮ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರು ಇದಕ್ಕೆ ಏಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮನೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ನೀರು ಚೀಕು ಎಂದರೆ ಪೀಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು, ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಗಾಡೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡದೇ ಮೊದಲೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಕೀಂ ಹೇಗೆ ಸಕ್ಸಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯರೂ ನಾವೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನೆಗಳು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕೋ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾವು ಪ್ರಯೋಜನಿಗೂ ಮನೆ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಇವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಅಮೌಂಟ್ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಎಸ್. ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್. ಟಿ. ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೈಂಟ್ ನಾನ್‌ಪ್ರಾಜ್ ಹಾಗೂ ಡಾನ್ ಎರಡರಿಂದ ೧೯೬೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಏಳುಪರಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಸೀಂಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್, ಟಯಲರಿಂಗ್, ಕಾಡುರ್ ಯೂನಿಟ್ ಎಂದು ಬೇರೆ ಇದೆ. ೧೯೭೨-೭೯ರಲ್ಲಿ ಎಸ್ ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್ ಟಿ ಜನರಿಗೆ ನಾವು ಬಳಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ೨೪,೩೦,೦೦೦-೦೦ ರಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀವೆಂಟಿವ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಏಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ೧೯೬೫-೬೬ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ೧,೭೨,೬೫೦ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ೧೯೭೨-೭೮ರ ವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೩,೭೩,೫೨೮ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಸ್ಟಲ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಕಳೆದ ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ೬೮ ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ತಾವುಗಳು ಈಗ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ, ನಾವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಕೇವಲ ಕಣ್ಣೊರೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು? ನಾವು ಸಬ್‌ಸ್ಟ್ಯಾನ್ಷಿಯಲ್ ಆಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ.

ಹೋದ ಸಾರಿ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನ್ನು ನಾವು ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಿದವು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಇಂಟ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸಸ್ ಇನ್‌ಕ್ಯೂಡಿಂಗ್ ಎಸ್ ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್ ಟಿ ಕಮ್ಯುನಿಟೀಸ್ ಇವರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡುವುದು. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ವರ್ಷದ ವರಮಾನ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಅಂಥವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಟ್ಯಾಪ್ಸ್ ಫೀಸ್ ಕೋಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಫೀಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸಸ್ ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ

ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ೯೨ ಸಾವಿರ ಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಾವು ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಐಡೆಂಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಪ್ರೊಸೆಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ನಮಗೆ ಇದರ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಸಿಕ್ಕಿದೆ. As and when this identification is coming to a close we may have to incur an expenditure of nearly Rs. 5 crores only on this single item of giving scholarships to these backward class boys and girls. This is not a small measure, this is not a small expenditure. ಬೇರೆ ಯಾವ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬೇರೆಯವರು ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.— ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನೇ ಫೀ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.— ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾಲೇಜ್ ಲೆವೆಲ್‌ನವರೆಗೂ ಫೀ ಎಷ್ಟುಕೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು, ಏನೆಂದರೆ, ಎಸ್ ಸಿ ಮತ್ತು ಎಸ್ ಟಿ, ಜೊತೆಗೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಲಾಸ್‌ನವರ ಫರ್ಷಣೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ಅಟ್ರಾಸಿಟೀಸ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು. ಇದು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ತರಹ ಅರ್ಥಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ಬಂದರೂ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಟ್ಟರೆ ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಲ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷ ಕೇಸುಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗುವುದು ನಮಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ೧೯೭೫ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೪೫೯ ಕೇಸುಗಳು ನಮಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಗಿವೆ, ೧೯೭೬ರಲ್ಲಿ ೫೯೨ ಮತ್ತು ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ೩೨೯ ಪ್ರಕರಣಗಳು. ಈ ವರ್ಷದ್ದು ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ೪೬೯ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ೩೯೪ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಹಾಕಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕನ್ವಿಕ್ಷನ್ ಆಗಿವೆ; ಡಿಸ್ಚಾರ್ಜ್ ಆಗಿರುವ ೯೪ ಮತ್ತು ಕಾಂಪೌಂಡಿಂಗ್ ಅಫ್ ಕೇಸಸ್ ೪೫. ಇನ್ನು ಉಳಿದವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿವೆ. ೧೯೭೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ೨೦೫ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕನ್ವಿಕ್ಷನ್ ಆಗಿವೆ. ಈ ವರ್ಷ ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ೪೬ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರ್.—ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಇ-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಜೋರು ಮಾಡಿದೆವು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೇರಿ ಶಾಸನ, ಬುಣ ಪರಿಹಾರ ಶಾಸನ, ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಶಾಸನ ಮತ್ತು ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮೂಲನ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಹಾಗಾದರೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇಕು ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೇ ತಮಗೆ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮ ಆಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪುನಃ ತರಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿನೈದನೇ ತಾರೀಖು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ!

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಹದಿನೈದನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಭದ್ರವಾಗುತ್ತದೆ!

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರ್.—ಇಂಥಾ ಘರ್ಷಣೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಳಗಾದವರನ್ನು ಮೀಸಾ ಅನ್ವಯ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಬಂಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು? ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ರೀತಿ ಬಂಧಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ — ತಮಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕರಣವನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕುಗುತ್ತದೆ. ಬೇಕಾದರೆ, ತಮಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್ — ಮೀಸಾ ಬೇಕೆನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ ನಿಮಗೆ? ಬೇಕಾದರೆ ತರಿಸೋಣ. ಮೀಸಾ ರುಚಿಯನ್ನು ನಾವು ಉಂಡಿದ್ದೇವೆ; ನಿಮಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ರುಚಿ ನೋಡಿಸೋಣವಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಮೀಸಾ ಈಗಲೂ ಇದೆ; ಅದನ್ನು ತರಿಸುವುದೆಲ್ಲಿದೆ ಬಂತು! ಬೇಕಾದಾಗ ತರಿಸೋಣವೆಂದು ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರೇನೋ? ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಘರ್ಷಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಕೇಳುವವರಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇಂಥಾ ಘಟನೆಗಳನ್ನು “ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕನಸ್ಕೊಪ್ಪನ! That does not necessarily mean that there was no friction. ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ ಜನರಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡುವುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. It is because of their awareness about their own rights and privileges and the oppression that they were undergoing. ಇದೆಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ ಆಗ ಅವರಲ್ಲಿ ರೆಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಅವರಲ್ಲಿ ರೆಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಆಗ ಘರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವಯೋಲೆನ್ಸ್ ಆಗೇ ಆಗುತ್ತವೆ. ಭೂಮಿ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಅದೇನು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಚಾರವೆ? ಗೇಣಿದಾರನಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಇಂದು ಅದು ನನ್ನದೇ ಜಮೀನು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿದಾಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಲೆಗಳಾಗಿವೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಲವರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಗಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪಾನ್ ಬ್ರೋಕರ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನಾವು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಾನ್ ಬ್ರೋಕರ್‌ಗಳ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಒತ್ತೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದರು. ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆಗಳು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತಾಮ್ರದ ಮತ್ತು ಹಿತ್ತಾಳೆ ಹಾಗೂ ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಗಿಂಬಿ ಇಟ್ಟು ೨೦-೩೦ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇಂಥಾ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆಸಿದಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಇಂದು ಆಕ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರ್. — ನೀವು ಬೇಡ ಎಂದು ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ನಾವು ಬೇಡ ಎಂದು ನಿಂತು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಘರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ನಾವು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ “ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲ, ನಿಮಗಿನ್ನು ಬಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಮಾಲೀಕರು ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದು, ಬಡಿಯುವುದಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ, ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆಮಾ ಜಾಗ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಡಿಸಿದ್ದರು. ಇಂಥಾ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಡೆದಿವೆ. ಒಗ್ಗೂಡಾಗ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಆಗೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ, ಈ ರೀತಿ ಆಗದಂತೆ ಫೇವರಬಲ್ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಟೇಷನ್ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರ್. — ಘರ್ಷಣೆ ಆಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತಿತರ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಲಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಈಗ ತಾವು ಮಂಜೀಯರು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ತಾವು ಹೇಳಿ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ!

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರ್. — ಬಿಂಬಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್. — ನಾನು ಒಂದು ಸಲವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್. — ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೊಂದು ಕನ್ಸಲ್ಟೇಟಿವ್ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಬರಬಹುದೋ ಏನೋ; ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. Let them discuss with the concerned in the Consultative Committee.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ He can directly send his application to the district level authority.

SRI D. DEVARAJ URS.—I welcome your suggestion but let it be thrashed out in the Consultative Committee at the district level. Whatever that promotes the interests of the weaker section, I will be the first man to concede the suggestion. ಈಗ ನಾನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದೆವೆ!

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರೋ!

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಹೌದು!

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಶಿಷ್ಯರು ಇದ್ದರೆ ಗುರು ಇದ್ದ ಹಾಗಾಯಿತೋ? ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ಇವರಿಬ್ಬರೇನೋ ಹರಿಜನ ಬಾಂಧವರು, ಇವರಿಗೆ ಏನು ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು” ಎಂದು ನನ್ನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. “ಇವರೇನೋ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದವರ ಚಾಂಪಿಯನ್, ಅಂಥಾ ಹಕ್ಕು ಇವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿ ದೆಯೇ” ಎಂದು ಅವರು ಎರಡಾವರ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಒಂದು ಮಾತು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನೆಂದೂ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದವರ ಚಾಂಪಿಯನ್ನು ಎಂದು ಒಳಗೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಹೊರಗೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇವರು ಅಂದುಕೊಂಡರೆ, ಇವರ ಬಾಯನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಕಟ್ಟಲಿ? ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಬಡವರ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವ ವಿಷ್ಣೂರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಾಡಿದರೆ, ಯಾಕ್ರಿ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಅವರನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತಾಡ್ತೀರಿ ಅಂತಾ ನಾನು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಜಿಗಟೆ ಆಡಲಿ? ಇದರಲ್ಲೇನಾದರೂ ಅರ್ಥವಿದೆಯೇ? ಹಾಗೆಯೇ, ಜನ ನಮ್ಮನ್ನು ಚಾಂಪಿಯನ್ ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಇವರಿಗೇಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ? ಏತಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ ಪಡ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರ್.—ಹೊಟ್ಟೆಲುರಿ ಪಡೋದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಬೀದಿಲ್ಲಾ ಏತಕ್ಕೆ ಬೋರ್ಡು ಬರೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅಂತಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮ್ಮದು ಎಷ್ಟೋ ದುಡ್ಡು, ನಮ್ಮದು ಅಷ್ಟೆ. ನಿಮ್ಮೊಬ್ಬರದೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲ, ನಮ್ಮದೂ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಬೆರೆಸಿದ ಬೋರ್ಡನ್ನು ತಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವೇ ಹೇಳಬೇಕು! ಅವರು ಚಾಂಪಿಯನ್ ಆಗಬೇಕೊಂತ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಆಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಹರಿಜನರ ಗಿರಿಜನರ ಮುಂದಾಳತ್ವ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ, ಹಿಂದುಳಿದವರ ಮುಂದಾಳತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಜನಗಳು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಅವರಿಗೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಅಮರ್ಣ ರವರನ್ನು ಕೇಳಿ. Why do they come? Because, they know their interest is served. If you also create that confidence, they will come with you. ಬೇರೆಯವರು ಹೇಳಿರಬಹುದು, ನಾನಂತೂ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಎಂದು ಎಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಡೆ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸಿ. I have never said. If I have said such things, it is wrong. The people have accepted, no body can prevent. If you also work hard I can't object. So, to say that we are champions is not correct. ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಚುನಾವಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ೩೩-೩೪ ಮೀಸಲು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಇದ್ದವು; ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೀಟುಗಳು ಬಂದವು; ಅದು ನನ್ನ ತಪ್ಪೆ? ನೀವೇ

ಹೇಳಿದಿರಿ; ಅವರನ್ನು ನೀವು ಫಾಲೋ ಮಾಡಬೇಡಿ; ಅವರು ಕೆಟ್ಟ ಜನ ಅಂತ ಹೇಳಿದಿರಿ; ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರು, ಜನರಲ್ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವು, ಅದರಲ್ಲೂ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ತಮ್ಮ ಗೀಜಗನ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಇದ್ದಾವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ ತಾವು ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಕಾಲಚಕ್ರ ಉರುಳುತ್ತಿದೆ. ನೀವೇ ಒಂದು ವೇಳೆ ಬರಬಹುದು, ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹೊಟ್ಟೆಉರಿ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಇದು ಯಾರಿಗೂ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ. We have worked like that. We have created confidence in the poor sections of the people. That is why they have faith in us. As long as we maintain that faith we will come to power. If we are not able to maintain that, they will go others. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್, ಎಕನಾಮಿಕ್ ಮೇಷರ್ಸ್, it is going in a considerable speed. We have to look into the over all picture whether it is for employment; whether it is for constructing more houses or for something else. The basic object of development is production of power and development of irrigation potential.

ಇವೆರಡನ್ನೂ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಗ್ರೋತ್ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಎರಡು ಐಟಂಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ನನಗೆ ಇತ್ತು; ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. I am telling this just to highlight the fact as to how we are making comparatively bigger efforts in this direction.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾದ ತಕ್ಷಣ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಕೆಲವು ಟೌನ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಜನರ ಕಾಲೋನಿಗಳು ಇವೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಂತೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೋಗಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಇಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಗಿರಿಜನರು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದವರು, ಮನೆಯಿಲ್ಲದವರು ಅವರ ಹರಿಜನರಾಗಿರಬಹುದು, ಹಿಂದುಳಿದವರು ಆಗಿರಬಹುದು, ಒಕ್ಕಲಿಗರಾಗಿರಬಹುದು, ಲಿಂಗಾಯಿತರಾಗಿರಬಹುದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿರಬಹುದು ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿರೂ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಎಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಅರಕೇರಿ ಉವರು ಈಗ ದಾಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್ ೨ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತೆ, ಕ್ಲಾಸ್

೧ಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. I would request him to kindly go to the concerned officer in G.A.D. and get it clarified. He has not completely read the reservation G.O. Reservation is meant for Class I of the lower scale also.

SRI S. S. ARAKERI.—In this way the real benefits will not go to the real people.

SRI D. DEVARAJ URS.—I would ask the Member to meet the concerned officer and let it be clarified.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ.—ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇರುವ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ಸಲ ಫೇಲಾದರೆ ಎರಡನೆ ಸಲ ಅವನಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಫೇಲಾದರೆ ೨ನೇ ವರ್ಷ ಫೇಲಾದ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಏತಕ್ಕೆ ಈ ತಾರತಮ್ಯ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದಿಂದ ಒಂದು ಭಾಗ ಬರುವುದು ಇದೆ. ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುವ ತರಹ ರೂಲ್ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಸಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಫೈಲ್ ಆದವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಎನ್ನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ರಾಮಚಂದ್ರ.—ಈಗ ಸ್ಟೇಟ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜನತಾ ಗೃಹದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಂಟ್ರಾಲ್ಸ್ ದಾರರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಮನೆಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ವಾಸ್ತವಾಂಶ. ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನತಾ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಯಾರಿಗೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿದಿನ ನಾಲ್ಕು ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಯಾರು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು. ಅವನು ತನ್ನ ಕೂಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವನು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಕಟ್ಟಿದೇ ಹೋದರೆ ಮನೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ಯಾರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸೋಣ. ಆಮೇಲೆ ಉಳಿದದ್ದು ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಬಿ. ಬೋರ್‌ಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವಾಗ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ಇದೆ. ಆದರೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳೆಲ್ಲಾ ಆರ್.ಸಿ.ಸಿ. ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅಲ್ಲಿ ಆರ್.ಸಿ.ಸಿ. ಹಾಕಿಸಿದ್ದು ತಪ್ಪು, ಹೆಂಚುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಬಿ. ಬೋರ್‌ಕರ್.—ಅಲ್ಲಿ ಹೆಂಚುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಏನಾದರೂ ಒಡೆದು ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ರೀಪೇರ್ ಮಾಡಿ ಹೊಸದು ಹಾಕಬಹುದಿತ್ತು. ಈಗ ಎಂಟ್ರಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸೋರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದು ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯದು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ, ಆದರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಿಗಾ ಮಾಡಬೇಕು ಮಾಡೋಣ, ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಇದ್ದರೆ ಮಾಡಿಸೋಣ. ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನೀರು ಸಿಗುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇವೊತ್ತು ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಮಿಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪರ್ಟಿಮೆಂಟ್ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಈಗ ತಮ್ಮ ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ, ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರ್ಟ್ಕುಲರ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಮಾಜ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರಿಗೆ ಇದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಸರ್ಟ್ಕುಲರ್ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತೀರಾ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಡಿಸ್‌ಕಷನ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಪುನಃ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಇರುವುದು ನಿಜ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ಈ ವರದಿ ಚರ್ಚೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ೧೯೭೬ನೇ ಇಸವಿ ಮೇ ತಿಂಗಳು ೧೮ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟೆಪಿಂಗ್ ಜಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಕ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏನು ಇದೆ ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಧಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಲ್ಟಿ ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ವಿಚಾರ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ನಾವು ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹೊಸಬರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅದರ ಕೆಲಸ ಜೋರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜಮೀನು, ಸೈಟು, ಮನೆ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಈ ಸೈಟು, ಜಮೀನು, ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅದು ಆಗದೇ ಇರಬಹುದು, ತಮ್ಮ ಹೋಂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಡಿಪ್ಯೂಟಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗಾದರೂ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ಇನ್ನು ಎರಡು ಮಹತ್ತರ ಪಾದಂಥ ದಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇವೆ. ಅದು ಪಾಸ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಪಾಸ್ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಭಾಷ್ಯರ ಕೆಟ್ಟದವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅಲ್ಲ, ಸಮೂಹಗೂ ಕೂಡ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ. We are also interested in demands. I have made specific allegations against certain people. I cannot name any particular party or individual. He said that during that period they tried to snatch away the land given to the poor people. I would like the Hon. Minister to collect the information.

5-00 P.M.

SRI D. DEVARAJ URS.—Yes. I will send a Circular to all the Districts to find out whether there are any such instances and if there are any, I will place it before the House.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೇಳು ಪ್ರಿದ್ವೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—I did say because I have received the information.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—If that is the unconfirmed information then I may have to say something.

SRI D. DEVARAJ URS.—You may say anything you like. I did receive the information. That is why I mentioned. If the hon'ble Member has got such remarks to make, let him make.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—I am not going to refute the charge made by the Hon'ble Chief Minister unless and untill I know the reality because he is a responsible man. As a Chief Minister, he has made certain allegations during that period of two months, some of the vested interests or the richer classes have snatched away the houses, sites and even the land given to the poorer people. That is alright. I agree but I wanted to know from the Hon'ble Chief Minister in which district it has happened and how many such cases have come to light etc., Let him kindly collect that information and supply the same to this House atleast when the demands for Police and General Administration will come before the House.

SRI D. DEVARAJ URS.—It may or may not be possible to collect immediately. Anyway. I will try to collect it and as and when statistics are available, I can place it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅನ್‌ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ಡ್ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

SRI B. B. SAYANAK.—There are 21 lakhs Maratha community people in Karnataka. They are financially backward. In the Havanur Report, they are not treated as Backward. What is the reason?

SRI L. G. HAVANUR.—I have mentioned the reasons in the report itself.

MR. SPEAKER. — The question is :

“That the respective sums not exceeding the amounts mentioned in the list of Demands, inclusive of the sums granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979, in respect of Demand Nos 34 and 59.”

The Motion was adopted and the Demands granted.

As ordered by the Chair, the Motion for Demands for Grants adopted by the House are reproduced below :—

“That a sum not exceeding Rs. 5,35,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 34 “Administration of Justice”.

“That a sum not exceeding Rs. 13,25,70,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 59 “Social Security and Welfare (Excluding Women and Childrens Welfare)”

Demand Nos. 19 and 20

SRI G. RAME GOWDA (Minister for Food and Civil Supplies and Forest).—Sir, On the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 35,03,53,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of ‘Demand No. 19’ Food and Civil Supplies”

“That a sum not exceeding Rs. 21,38,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1979 in respect of Demand No. 20 of ‘Forest’.

The question was proposed.

MR. SPEAKER.—Both the demands are now before the House for discussion. I now request Sri H. Gangadhara to initiate the Debate.